

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

RPO-546030-IV/06/MK

00-090 Warszawa Tel. centr. 0-22 551 77 00
Al. Solidarności 77 Fax 0-22 827 64 53

Warszawa, 30 marca 2008 r.

Pan Andrzej Czuma
Minister Sprawiedliwości RP
Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Łamamony Panie Ministrze

Na mocy ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r., Nr 14, poz. 147 ze zm.) Rzecznik stoi na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych. Jednymi z takich podstawowych praw są prawo do sądu oraz prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Jak już Rzecznik podnosił w korespondencji z Ministrem Sprawiedliwości (pismo z 19 grudnia 2006 r.), kwestie opłat sądowych w postępowaniach cywilnych są regulowane przez ustawę z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.). Jednak, jak zauważyła w artykule „Opłaty sądowe w sprawach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego (według nowej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych)” („Rodzina i Prawo”, Nr 2/2006) sędzia Sądu Najwyższego, Pani Katarzyna Gonera: *Przepis art. 27 nie przewiduje wysokości opłaty od pozwu o ustalenie ojcostwa lub macierzyństwa. Strona dochodząca ustalenia ojcostwa lub macierzyństwa (oraz roszczeń z tym związanych) nie ma obowiązku uiszczenia kosztów sądowych (art. 96 ust. 1 pkt 1), co oznacza, że nie ma również obowiązku uiszczenia opłaty od pozwu w takiej sprawie. Opłatą od pozwu ma obowiązek natomiast ponieść strona pozwana w razie uwzględnienia powództwa o ustalenie ojcostwa (na podstawie art. 113 ust. 1). Zwolnienie od kosztów przysługuje jedynie stronie dochodzącej ustalenia pochodzenia dziecka, nie zaś jej przeciwnikowi procesowemu. Dodatkowo w razie złożenia przez stronę powodową oczywiście nieuzasadnionego powództwa sąd może ją obciążyć nieuiszczonymi kosztami, w tym*

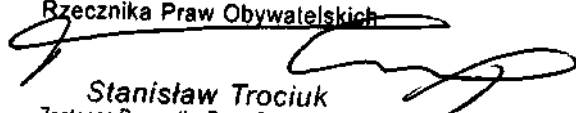
opłatami (art. 96 ust. 4 ustawy). W związku z tym powstaje wątpliwość co do właściwej kwoty obciążenia w omawianych sprawach: 600 złotych opłaty stałej (w sprawach o ochronę innych praw niemajątkowych niż wymienione w art. 26 i art. 27 ustawy), 30 złotych opłaty podstawowej (w sprawach, w których przepisy nie przewidują opłaty stałej, stosunkowej lub tymczasowej) czy 200 złotych opłaty analogicznej do opłaty w sprawie o zaprzeczenie ojcostwa (art. 27 pkt 4 *per analogiam*).

Jasne i konkretne oznaczenie kwot należnych opłat sądowych jest niezbędnym warunkiem zapewnienia dostępności obywateli do wymiaru sprawiedliwości oraz równości stron i uczestników postępowań cywilnych.

Pismem z 23 stycznia 2007 r. (DL-P-II-0760-11/06) Rzecznik został poinformowany o uwzględnieniu tych kwestii w kierunkach nadzorczych na 2007 r. Pismo zawierało również informację o gotowości przekazania wyników działań nadzorczych w tym zakresie Rzecznikowi.

Zatem w kontynuacji korespondencji zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o poinformowanie o wynikach przedsięwziętych działań nadzorczych i zajęcie stanowiska w sprawie.

Z poważaniem

Z upoważnienia
Rzecznika Praw Obywatelskich

Stanisław Trociuk
Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich